

WYROK

z dnia 9 sierpnia 2021 r.

Krajowa Izba Odwoławcza – w składzie: **Przewodniczący: Piotr Kozłowski**

Protokolant: Piotr Cegłowski

po rozpoznaniu na rozprawie **4 sierpnia 2021 r.** w Warszawie odwołania wniesionego **7 lipca 2021 r.** do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej

przez wykonawcę: **Auto-Trans Asfalty spółka z o.o. z siedzibą w Gierałtowicach**

w postępowaniu pn. pn. *Budowa, przebudowa dróg, ulic: Przebudowa i rozbudowa ul. Wyzwolenia (7814S) w Jastrzębiu-Zdroju* (nr postępowania BZP.271.10.2021)

prowadzonym przez zamawiającego: **Miasto Jastrzębie-Zdrój**

przy udziale wykonawcy: **Zakład Usług Budowlanych „MARBUD” M. O., Rybnik** zgłaszającego przystąpienie do postępowania odwoławczego po stronie Zamawiającego

orzeka:

1. Uwzględnia odwołanie i nakazuje Zamawiającemu unieważnienie wyboru najkorzystniejszej oferty, a w ramach powtórzonych czynności – odrzucenie oferty Przystępującego z uwagi na dokonanie w kosztorysie ofertowym wyceny jednej roboczogodziny w sposób niezgodny z określonym w rozdziale 25. specyfikacji warunków zamówienia sposobem obliczenia ceny oferty.

2. Kosztami postępowania obciąża Zamawiającego i:

1) zalicza w poczet kosztów postępowania odwoławczego kwotę 10000 zł 00 gr (słownie: dziesięć tysięcy złotych zero groszy) **uiszczoną przez Odwołującego tytułem wpisu od odwołania,**

2) zasądza od Zamawiającego na rzecz Odwołującego kwotę 13917 zł 00 gr (słownie: trzynaście tysięcy dziewięćset siedemnaście złotych zero groszy) – stanowiącą koszty postępowania odwoławczego poniesione z tytułu uiszczonego wpisu od odwołania oraz uzasadnionych kosztów obejmujących wynagrodzenie pełnomocnika, koszty dojazdu na wyznaczone posiedzenie i koszt opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Stosownie do art. 579 i 580 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. poz. 2019 ze zm.) na niniejszy wyrok – w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia – przysługuje skarga za pośrednictwem Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej do **Sądu Okręgowego w Warszawie.**

Uzasadnienie

Miasto Jastrzębie-Zdrój {dalej: „Zamawiający”} prowadzi na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1129) {dalej również: „ustawa pzp” lub „ppzp”} w trybie podstawowym postępowanie o udzielenie zamówienia na roboty budowlane pn. *Budowa, przebudowa dróg, ulic: Przebudowa i rozbudowa ul. Wyzwolenia (7814S) w Jastrzębiu-Zdroju* (nr postępowania BZP.271.10.2021).

Ogłoszenie o tym zamówieniu 21 kwietnia 2021 r. zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych pod nr 2021/BZP 00037205/01.

Wartość tego zamówienia jest poniżej progów unijnych.

7 lipca 2021 r. Zamawiający zawiadomił drogą elektroniczną o rozstrzygnięciu powyższego postępowania – wyborze jako najkorzystniejszej oferty złożonej przez Zakład Usług Budowlanych „MARBUD” M. O., Rybnik {dalej: „Marbud” lub „Przystępujący”}.

12 lipca 2021 r. Auto-Trans Asfalty sp. z o.o. z siedzibą w Gierałtowicach {dalej: „ATA” lub „Odwołujący”} wniósł do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej odwołanie od powyższej czynności Zamawiającego, tj. od zaniechania odrzucenia oferty Marbudu.

Odwołujący zarzucił Zamawiającemu następujące naruszenia przepisów ustawy pzp:

art. 226 ust. 1 pkt 5 – przez zaniechanie odrzucenia oferty Marbudu, pomimo że wbrew obowiązкови określoneму w rozdziale 25 ust. 3 pkt 5 lit. b specyfikacji warunków zamówienia {dalej: „SWZ” lub „specyfikacja”} w cenie 1 roboczogodziny nie uwzględnił obligatoryjnych obciążeń płac (zarzut stanowczy).

art. 224 ust. 1 – przez zaniechanie wezwania Marbudu do wyjaśnienia ceny oferty, pomimo że istotne części składowe tej wydają się rażąco niskie w stosunku do przedmiotu zamówienia i powinny budzić wątpliwości Zamawiającego co do możliwości wykonania przedmiotu zamówienia zgodnie z wymaganiami określonymi w dokumentach zamówienia lub wynikającymi z odrębnych przepisów, gdyż Wykonawca wbrew obowiązкови określoneму w rozdziale 25 ust. 3 pkt 5 lit. b SWZ w cenie 1 roboczogodziny nie uwzględnił obligatoryjnych obciążeń płac (jest to zarzut ewentualny).

Odwołujący wniósł o uwzględnienie odwołania i nakazanie Zamawiającemu:

1. Unieważnienia wyboru najkorzystniejszej oferty (wniosek stanowczy).

2. Wezwania Marbudu do wyjaśnienia ceny oferty (wniosek ewentualny).

Odwołujący sprecyzował dodatkowo powyższe zarzuty w szczególności przez podanie następujących okoliczności faktycznych i prawnych dla uzasadnienia wniesienia odwołania.

{ad pkt 1. listy zarzutów – zarzut stanowczy}

Zamawiający w rozdziale 16 ust. 1 pkt 9 specyfikacji wymagał od wykonawców dołączenia do oferty kosztorysów uproszczonych: *Oferta musi zawierać następujące oświadczenia i dokumenty: (...) Kosztorysy uproszczone obejmujące wszystkie pozycje ujęte w kosztorysach ślepych (przedmiarach robót) wg załącznika nr 6 (Uwaga: Wycena wszystkich robót winna być opracowana w formie kosztorysu uproszczonego zawierającego podstawę podanej wyceny, opis robót, jednostkę obmiarową, ilość, cenę jednostkową oraz wartość pozycji w wyliczeniu do 2 miejsc po przecinku.*

W rozdziale 25 ust. 3 pkt 5 znalazło się następujące postanowienie: *Cena 1 rg netto (przyjęta w kosztorysach ofertowych), powinna zawierać niżej wymienione składniki:*

a) stawkę wyjściową wyliczoną zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15.09.2020 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2021 roku (Dz.U. z dnia 16.09.2020

r. poz. 1596),

b) *obligatoryjne obciążenia płac wynikające z przepisów:*

- *Ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. 2019 r. poz. 300, z późn. zm.),*

- *Ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków*

przy pracy i chorób zawodowych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1205)

- *Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie różnicowania stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 757)*

- *Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. 2019.1482 z późn. zm.)*

- *Ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1433, z późn. zm.).*

Marbud do złożonej oferty dołączył cztery kosztorysy uproszczone: 1) kosztorys dla branży elektrycznej – budowy oświetlenia ulicznego; 2) kosztorys dla branży elektrycznej – przebudowy sieci nN 3) kosztorys dla branży robót drogowych; 4) kosztorys dla branży teletechnicznej, przy czym w każdym z nich wskazał stawkę roboczogodziny w wysokości 18,50 zł.

Kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę określona jest w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 września 2020 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2021 r. (Dz. U. z 2020 r., poz. 1596). Od 1 stycznia 2021 r. minimalne wynagrodzenie za pracę ustalono na 2.800 zł.

Niezależnie od wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę wykonawca musiał również wziąć pod uwagę koszty wynikające z przepisów prawa pracy i przepisów o zabezpieczeniu społecznym, obowiązujących w miejscu, w którym realizowane jest zamówienie. Innymi słowy wziąć pod uwagę wszystkie koszty pracodawcy wynikające z zatrudnienia pracownika.

W aktualnym stanie prawnym, poza kwotą wynagrodzenia pracodawca ponosi dodatkowo następujące koszty:

- 1) wynikające z ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 423 ze zm.): a) art. 16 ust. 1 składki na ubezpieczenia emerytalne pracowników – finansują z własnych środków, w równych częściach, ubezpieczeni i płatnicy składek (według art. 22 ust. 1 składka na ubezpieczenie emerytalne wynosi 19,52% podstawy wymiaru), b) art. 16 ust. 1b. składki na ubezpieczenia rentowe osób, o których mowa w ust. 1 (pracowników), finansują z własnych środków, w wysokości 1,5% podstawy wymiaru ubezpieczenia i w wysokości 6,5% podstawy wymiaru płatnicy składek. c) art. 16 ust. 3 składki na ubezpieczenie wypadkowe osób wymienionych w ust. 1 pkt 1 [pracowników] finansują w całości, z własnych środków, płatnicy składek;
- 2) wynikające ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1100): a) składka na Fundusz Pracy wynosi 2,0% podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, natomiast składka na Fundusz Solidarnościowy to 0,45% tej podstawy, składka jest finansowana i opłacana przez płatnika składek (pracodawcę);
- 3) wynikające z ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 7): a) stopa procentowa składki na FGŚP wynosi 0,10% kwoty od której obliczane są składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, składka jest finansowana i opłacana przez płatnika składek (pracodawcę).

Łączny dodatkowy koszt zatrudnienia pracownika (poza kwotą wynagrodzenia) wynosi więc 20,48% wysokości wynagrodzenia.

Stąd łączny koszt pracodawcy związany z zatrudnieniem pracownika wynosi miesięcznie 3.377,44 zł (2800 zł + 573,44 zł).

Przeliczenie miesięcznego kosztu pracodawcy związany z zatrudnieniem pracownika za minimalne wynagrodzenie za pracę na koszt w ujęciu godzinowym.

W 2021 roku liczba godzin pracujących przedstawia się następująco: 1) styczeń – 152., luty – 160., 3) marzec – 184., 4) kwiecień – 168., 5) maj – 176., 6) czerwiec – 168., 7) lipiec – 176., 8) sierpień – 176., 9) wrzesień – 176., 10) październik – 168., 11) listopad – 160., 12) grudzień – 176. Łącznie w 2021 r. liczba godzin pracujących wynosi 2016, co w uśrednieniu na jeden miesiąc daje 168 godzin.

W wyniku podzielenia miesięcznego kosztu pracodawcy związanego z zatrudnieniem pracownika za minimalne wynagrodzenie przez średniomiesięczną liczbę godzin pracy (168) otrzymujemy koszt pracodawcy w ujęciu godzinowym wynoszący 20,10 zł.

Odwolujący powołał się na to, że obowiązek doliczenia do kosztów wynagrodzenia również kosztów pracodawcy znajduje potwierdzenie w orzecznictwie Krajowej Izby Odwoławczej {w uzasadnieniu odwołania wskazano na wyrok z 10 lutego 2020 r. sygn. akt KIO 150/20 oraz wyrok z 10 stycznia 2020 r. sygn. akt KIO 2635/19, z których uzasadnień przytoczono stosowne fragmenty}.

W tych okolicznościach Odwołujący zarzucił, że przyjęta przez Marbud stawka roboczogodziny nie uwzględnia wszystkich kosztów związanych z zatrudnieniem pracownika, które miały zostać w niej uwzględnione według przywołanego powyżej postanowienia z rozdziału 25 ust. 3 pkt 5 SWZ, co oznacza niezgodność treści oferty Marbudu z treścią SWZ.

{ad pkt 2. listy zarzutów – zarzut ewentualny}

Odwolujący z tych samych okoliczności, co podniesione w ramach poprzedniego zarzutu, wywodził dodatkowo, że cena 1 roboczogodziny stanowi istotną część składową ceny oferty Marbudu. Choć w niniejszym postępowaniu Zamawiający wymagał załączenia kosztorysów w formie uproszczonej, co powoduje, że nie jest możliwe precyzyjne wskazanie, jaką dokładnie część całej ceny stanowią koszty robocizny, bazując jednak na innych podobnych zamówieniach należy przyjąć, że koszt robocizny ma znaczący udział.

Odwolujący przytoczył brzmienie art. 224 ust. 1 pzp: *Jeżeli zaoferowana cena lub koszt, lub ich istotne części składowe, wydają się rażąco niskie w stosunku do przedmiotu zamówienia lub budzą wątpliwości zamawiającego co do możliwości wykonania przedmiotu zamówienia zgodnie z wymaganiami określonymi w dokumentach zamówienia lub wynikającymi z odrębnych przepisów, zamawiający żąda od wykonawcy wyjaśnień, w tym złożenia dowodów w zakresie wyliczenia ceny lub kosztu, lub ich istotnych części składowych”.*

Odwolujący zarzucił alternatywnie, że cena 1 roboczogodziny w ofercie Marbudu wydaje się być rażąco niska w stosunku do przedmiotu zamówienia oraz powinna budzić wątpliwości Zamawiającego co do możliwości wykonania przedmiotu zamówienia zgodnie z wymaganiami określonymi w dokumentach zamówienia lub wynikającymi z odrębnych przepisów. W związku z tym Zamawiający miał obowiązek zażądać od Marbudu wyjaśnień, w tym złożenia dowodów w zakresie wyliczenia ceny lub kosztu, lub ich istotnych części składowych.

Zdaniem Odwołującego bez znaczenia jest okoliczność, że cena oferty Marbud nie jest niższa o 30% ani od wartości zamówienia powiększonej o należny podatek od towarów i usług, ani od średniej arytmetycznej wszystkich złożonych ofert, gdyż art. 224 ust. 1 pzp stanowi samodzielnie podstawę do wezwania. W piśmie z 3 sierpnia 2021 r. Przystępujący wniósł o oddalenie odwołania, w szczególności następująco odnosząc się do zawartych w nim zarzutów.

{ad pkt 1. listy zarzutów – zarzut stanowczy}

Zgodnie z warunkami SWZ wykonawca do oferty miał dołączyć kosztorysy uproszczone, sporządzone na podstawie przedstawionego przedmiaru.

Rozdział 5. Wymagania dotyczące zatrudnienia

1. Wymagania dot. zatrudnienia przez wykonawcę lub podwykonawcę na podstawie stosunku pracy, w okolicznościach, o których mowa w art. 95 ustawy Pzp, osób wykonujących wskazane przez zamawiającego czynności w zakresie realizacji zamówienia:

1) Sposób weryfikacji zatrudnienia tych osób:

a. na etapie złożenia oferty – stosowne oświadczenie złożone przez Wykonawcę;

b. na etapie realizacji zadania – sposób weryfikacji określony został w projektowanych postanowieniach umowy stanowiących załącznik nr 9 do SWZ.

2) Uprawnienia zamawiającego w zakresie kontroli spełniania przez wykonawcę wymagań związanych z zatrudnianiem osób oraz sankcje z tytułu niespełnienia tych wymagań określone zostały w projektowanych postanowieniach umowy stanowiących załącznik nr 9 do SWZ."

§ 16 ust. 1 pkt 10) załącznika nr 9 do SWZ (projektowane postanowienia umowy):

Wykonawca zapłaci Zamawiającemu karę umowną z tytułu niespełnienia przez wykonawcę lub podwykonawcę wymogu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę osób wykonujących następujące czynności: roboty rozbiórkowe, roboty ziemne, roboty związane z wykonaniem warstw konstrukcyjnych podbudowy, roboty brukarskie, roboty bitumiczne, roboty elektryczne, roboty kanalizacyjne w wysokości 2 800,00 złotych od osoby.

Rozdział 16. Opis sposobu przygotowania oferty

1. Oferta musi zawierać następujące oświadczenia i dokumenty:

(...)

9) Kosztorysy uproszczone obejmujące wszystkie pozycje ujęte w kosztorysach ślepych (przedmiarach robót) wg załącznika nr 6 (Uwaga: Wycena wszystkich robót winna być opracowana w formie kosztorysu uproszczonego zawierającego podstawę podanej wyceny, opis robót, jednostkę obmiarową, ilość, cenę jednostkową oraz wartość pozycji w wyliczeniu do 2 miejsc po przecinku. W celu sprawniejszej weryfikacji kosztorysu zaleca się dodatkowo przedłożyć go w postaci pliku Excel. Wersję szczegółową kosztorysów Wykonawca jest zobowiązany przedstawić Zamawiającemu przed podpisaniem umowy. (...)

Rozdział 25. Sposób obliczenia ceny

1. Wykonawca określa cenę realizacji zamówienia poprzez wskazanie w Formularzu ofertowym sporządzonym wg wzoru stanowiącego Załącznik nr 1 do SWZ łącznej ceny ofertowej brutto za realizację przedmiotu zamówienia.

2. Ceny muszą być podane i wyliczone w zaokrągleniu do dwóch miejsc po przecinku (zasada zaokrąglenia – poniżej 5 należy końcówkę pominać, powyżej i równe 5 należy zaokrąglić w górę).

3. Cenę podaną w ofercie należy wyliczyć metodą kalkulacji szczegółowej, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 18.05.2004 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym (Dz. U. z 2004 r. nr 130, poz. 1389) przy zachowaniu następujących założeń:

1) zakres robót, który jest podstawą do określenia ceny oferty, musi być zgodny z zakresami robót określonymi w przedmiarach robót – załącznik nr 6 do SWZ,

2) ceny jednostkowe poszczególnych robót wyszczególnionych w przedmiarze robót muszą zawierać wszystkie koszty związane z ich realizacją i nie mogą przyjmować wartości 0 zł.

3) Podstawy wyceny, wskazane przez Zamawiającego w kosztorysie ślepych (np. przytoczenie numeru tabeli KNR itp.), mają charakter jedynie pomocniczy. Stanowią propozycję wyceny zakresu robót opisanego w danej pozycji kosztorysowej. Wykonawca ma tym samym możliwość wprowadzenia zmian zarówno w przyjętej podstawie wyceny (np. poprzez wpisanie innej podstawy lub jako „kalkulacja własna”) jak i ingerencji w nakłady robocizny, materiału i sprzętu danej pozycji w sposób najbardziej wyczerpujący zakres robót koniecznych do wykonania dla realizacji opisu danej pozycji wskazanego w kosztorysie ślepych. Nie dopuszcza się pominięcia jak i dopisania którejkolwiek pozycji kosztorysowej przedmiaru robót.

Nie dopuszcza się również zmiany brzmienia opisu tejże pozycji prezentowanego w kosztorysie ślepych. Brak wpisania podstawy wyceny będzie traktowany jako „kalkulacja własna”.

4) Wykonawca winien skalkulować cenę oferty z uwzględnieniem ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz.2207) wraz z przepisami wykonawczymi do niej.

5) Cena 1 rg netto (przyjęta w kosztorysach ofertowych), powinna zawierać niżej wymienione składniki:

a. stawkę wyjściową wyliczoną zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15.09.2020 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2021 roku (Dz.U. z dnia 16.09.2020 r. poz. 1596),

b. obowiązkowe obciążenia płac wynikające z przepisów:

- Ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. 2019 r. poz. 300, z późn. zm.),

- Ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1205)

- Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie różnicowania stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 757).

- Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz.U.2019.1482 z późn. zm.)

- Ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1433, z późn. zm.).

4. Do oferty wymaga się dołączenia kosztorysów uproszczonych, sporządzonych na podstawie przedstawionego przedmiaru. Wersja szczegółowa będzie wymagana dopiero przed podpisaniem umowy.

5. Cena powinna zawierać wszystkie koszty związane z realizacją przedmiotu zamówienia w sposób zgodny z dokumentacją, wiedzą techniczną i opisem co do zakresu robót, ilością oraz jednostką robót przedstawionych w

poszczególnych pozycjach kosztorysów ślepych (przedmiarów szczegółowych) stanowiących załącznik nr 6 do specyfikacji."

Zgodnie z zasadami kosztorysowania, sporządzając kosztorys, przyjmuje się skróty, które oznaczają: R – koszty bezpośrednie robocizny, M – koszty bezpośrednie materiałów, Kz – koszty zakupu (doliczane do cen jednostkowych M), S – koszty bezpośrednie pracy maszyn i sprzętu budowlanego, Kp – koszty pośrednie, Z – zysk kalkulacyjny, P – podatek VAT.

Sumę składników R+M+S nazywamy kosztami bezpośrednimi, gdyż koszty te można ustalić na drodze bezpośrednich i możliwych do sprawdzenia obliczeń kosztorysowych w oparciu o dane techniczne (przedmiar z projektu lub obmiary z natury) i kalkulacje odniesione do jednostek przedmiaru/obmiaru.

Formuła ceny zawiera jeszcze jednak dwa kolejne składniki:

- koszty pośrednie (Kp), nazywane także kosztami ogólnymi, które najogólniej można określić jako koszty ponoszone przez firmę budowlaną (a które nie są zaliczane do kosztów bezpośrednich), związane z działalnością produkcyjną firmy na placach budowy oraz zarządzania całym przedsiębiorstwem (zgodnie z „Polskimi standardami kosztorysowania robót budowlanych” koszty pośrednie (Kp) można kalkulować kwotowo lub procentowo);
- zysk kalkulacyjny (Z), inaczej zwany „Wskaźnikiem narzutu zysku” (Wz), lub „Zyskiem” (Z), również może być kalkulowany kwotowo lub procentowo.

Wykonawca zobowiązany był do przedłożenia kosztorysów uproszczonych, a zatem nie miał obowiązku wyszczególnić wszystkich, wyżej wskazanych elementów cenotwórczych.

Przyjęta w kosztorysach ofertowych Marbudu stawka roboczogodziny na poziomie 18,50 zł/r-g jest wyższa od minimalnej stawki roboczogodziny określonej w cenniku wydawnictwa Sekocenbud, zawierającego informacje o stawkach roboczogodziny kosztorysowej oraz cenach pracy sprzętu budowlanego. Publikacja ta dla większości firm budowlanych w tym kraju stanowi podstawę kosztorysowania i wyceny robót budowlanych.

Według niej minimalna stawka roboczogodziny w pierwszym kwartale 2021 r. dla województwa śląskiego wynosi 18,40 zł/r-g.

Przyjęta w kosztorysach ofertowych stawka roboczogodziny na poziomie 18,50 zł/r-g jest również wyższa od minimalnej stawki godzinowej określonej w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 września 2020 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2021 r., gdzie wskazano, że od 1 stycznia 2021 r. ustala się minimalną stawkę godzinową w wysokości 18,30 zł.

Wartość składek wynikająca z obciążenia plac w firmie Marbud wynosi: 1) składka na ubezpieczenia emerytalne po stronie pracodawcy – 9,76%, 2) składka na ubezpieczenia rentowe po stronie pracodawcy – 6,5%, 3) składka na ubezpieczenia wypadkowe – 0,96%, 4) składka na Fundusz Pracy – 2%, 5) składka na Fundusz Solidarnościowy – 0,45%, 6) składka na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych – 0,1%. Łączna wartość składek po stronie pracodawcy wynosi 19,77%, co po przemnożeniu przez wynagrodzenie minimalne daje kwotę 553,56 zł. Zatem łączny koszt zatrudnienia pracownika wynosi 3353,56 zł, co w ujęciu godzinowym daje wartość 19,96 zł/r-g.

Zgodnie z Zeszytem 23/2021 Sekocenbudu – Informacją o stawkach robocizny kosztorysowej oraz cenach pracy sprzętu budowlanego (IRS) stawki robocizny kosztorysowej brutto obejmują wartości stawek kosztorysowych netto powiększonych o narzut kosztów pośrednich i zysk kalkulacyjny, zgodnie z poniższym wzorem: Stawka rob. brutto = stawka rob. netto x (1+Wkp/100%) x (1+Wz/100%), gdzie zastosowane symbole, oznaczają: Wkp – wskaźnik narzutów kosztów pośrednich (wyrażony w procentach), Wz – procentowy wskaźnik narzutu zysku.

W praktyce stawki brutto stanowią więc rynkowe ceny usług budowlanych wyrażone w zł/roboczogodzinę.

Wskazana w kosztorysach ofertowych Marbudu stawka roboczogodziny wynosząca 18,50 zł, po uwzględnieniu przyjętych kosztów pośrednich w wysokości 55% daje cenę roboczogodziny w wysokości 28,68 zł, co znacznie przewyższa stawkę przy wynagrodzeniu minimalnym na poziomie 19,96 zł/r-g.

Przystępujący wywiódł, co następuje:

Po pierwsze, że Zamawiający nie zawarł w specyfikacji wymogu, aby stawka wyjściowa oraz obligatoryjne obciążenia plac były zawarte w cenie 1 rg netto, gdyż użył sformułowania, że „powinny” być one zawarte w tej cenie.

Po drugie, że Zamawiający nie określił jednoznacznie w specyfikacji co rozumie przez „cenę 1 r-g netto” i gdzie należy ją wykazać, a jedynie wskazał, co dana wartość powinna zawierać. Innymi słowy nie ma postawienia określającego, czy cena 1 r-g netto jest równoznaczna z stawką roboczogodziny, czy może należy przez to rozumieć stawkę roboczogodziny powiększoną o koszty pośrednie, czy może stawkę roboczogodziny powiększoną o koszty pośrednie i zysk, ale bez podatku VAT (na co wskazywałby dopisek „netto”). Stąd nieuprawniona jest interpretacja Odwołującego, który stawia znak równości pomiędzy stawką roboczogodziny podaną w kosztorysach ofertowych a ceną roboczogodziny netto wymaganą przez Zamawiającego. Tymczasem zgodnie z zasadami kosztorysowania stawki robocizny kosztorysowej brutto obejmują wartości stawek kosztorysowych netto powiększonych o narzut kosztów pośrednich i zysk kalkulacyjny. Zatem cena jednej roboczogodziny nie może być utożsamiana ze stawką jednej roboczogodziny (cena 1 r-b netto = stawka 1 r-b + narzut kosztów pośrednich + zysk kalkulacyjny).

Po trzecie, że koszty zatrudnienia pracownika leżące po stronie pracodawcy Marbud ujął – zgodnie z regułami kosztorysowania – w kosztach pośrednich jako koszt uzyskania przychodu, co jest zgodne z rozdziałem 1 § 1 pkt. 2 ppkt 4 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 18 maja 2004 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym, do którego odesłał Zamawiający w rozdziale 25 pkt 3 SWZ na potrzeby obliczenia ceny w ofercie, i zachowuje wymagania z kolejnych podpunktów tego pkt SWZ.

{ad pkt 2. listy zarzutów – zarzut ewentualny}

Przystępujący dodatkowo zwrócił uwagę na następujące okoliczności.

Po pierwsze, że cena jego oferty nie jest niższa o 30% ani od wartości zamówienia powiększonej o należyty podatek od towarów i usług, ani od średniej arytmetycznej wszystkich złożonych ofert.

Po drugie, że również przyjęta przez Marbud stawka 1 r-g nie odbiega w powyższych granicach od stawek przyjętych przez innych wykonawców.

Po trzecie, że stawka ta stanowi punkt wyjścia do obliczenia ceny 1 r-g, nie jest natomiast z nią tożsama.

Po czwarte, że Odwołujący w załączonych do oferty kosztorysach stawki roboczogodziny nie przedstawił. Natomiast przykładowo w poz. 31. kosztorysu ofertowego dla robót drogowych „Ręczne wykopy na odkład”, gdzie jedynym składnikiem pozycji kosztorysowej jest robocizna, widnieje cena jednostkowa pozycji równa 50 zł/m³, czyli jest niższa o 5 zł w stosunku do ceny określonej w ofercie Marbudu (55 zł/m³). Tym samym zastosowana przez Odwołującego stawka roboczogodziny musi być adekwatnie niższa, skoro cena jednostkowa pozycji jest mniejsza.

Zamawiający nie uwzględnił odwołania.

Z uwagi na brak podstaw do odrzucenia odwołania lub umorzenia postępowania odwoławczego, sprawa została skierowana do rozpoznania na rozprawie, podczas której Odwołujący i Przystępujący podtrzymali dotychczasowe stanowiska i argumentację, a Zamawiający wniósł o oddalenie odwołania.

W przekonaniu Zamawiającego z oferty Przystępującego (kosztorysów) nie wynika niezgodność z postanowieniem podnoszonym w odwołaniu, tzn. prawidłowa jest stawka r-g w wysokości 18,5 zł, gdyż – jak to trafnie wskazano w uzasadnieniu wyroku Izby w sprawie KIO 3304/20 (podtrzymanym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z 22.04.2021) należy przyjąć sposób wyliczenia stawki kalkulacyjnej, wychodząc od płacy minimalnej i dzieląc ją przez średnią liczbę godzin roboczych w miesiącu, z uwzględnieniem obciążeń publicznoprawnych. Nie należy natomiast utożsamiać stawki r-g wynikającej z kosztorysów z ceną r-g wymaganą przez Zamawiającego, czyli stawką płaconą pracownikowi.

Po przeprowadzeniu rozprawy z udziałem Stron i Przystępującego, uwzględniając zgromadzony materiał dowodowy, jak również biorąc pod uwagę oświadczenia i stanowiska wyrażone ustnie na rozprawie i odnotowane w protokole, Izba ustaliła i zważyła, co następuje:

Z art. 505 ust. 1 pzp wynika, że legitymacja do wniesienia odwołania przysługuje wykonawcy, jeżeli ma lub miał interes w uzyskaniu zamówienia oraz poniósł lub może ponieść szkodę w wyniku naruszenia przez zamawiającego przepisów ustawy.

W ocenie Izby Odwołujący wykazał, że ma interes w uzyskaniu przedmiotowego zamówienia, gdyż złożył ofertę w tym postępowaniu o udzielenie zamówienia. Jednocześnie może ponieść szkodę w związku z zarzucanymi Zamawiającemu naruszeniami przepisów ustawy pzp, gdyż zaniechanie odrzucenia oferty Przystępującego uniemożliwia Odwołującemu uzyskanie przedmiotowego zamówienia, na co mógłby w przeciwnym razie liczyć.

Izba ustaliła następujące okoliczności jako istotne:

Zamawiający jako obowiązujący wykonawców sposób obliczenia ceny oferty wskazał wyliczenie jej metodą kalkulacji szczegółowej określonej w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 18 maja 2004 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym (Dz. U. z 2004 r. Nr 130, poz. 1389) {dalej: „rozporządzenie”} [rozdział 25 pkt 3 SWZ].

Zgodnie z § 6 ust. 2 rozporządzenia godzinowe stawki robocizny kosztorysowej ustalone na podstawie analizy własnej powinny obejmować wszystkie składniki zaliczane do wynagrodzenia oraz koszty pochodne naliczane od wynagrodzeń, a w szczególności: 1) płace zasadnicze; 2) premie regulaminowe; 3) płace dodatkowe (dodatki stażowe, inne dodatki regulaminowe); 4) płace uzupełniające (wynagrodzenia za urlopy i inne płatne nieobecności, zasiłki chorobowe, odprawy emerytalne, nagrody jubileuszowe); 5) obowiązkowe obciążenia płac; 6) odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych.

Ponieważ Zamawiający w rozdziale V SWZ postawił wymóg zatrudnienia na podstawie umowy o pracę osób wykonujących zakres robót koniecznych do wykonania przedmiotu zamówienia (wprost wymieniono roboty: rozbiórkowe, ziemne, związane z wykonaniem warstw konstrukcyjnych podbudowy, brukarskie, bitumiczne, elektryczne, kanalizacyjne), jako punkt wyjścia do ustalenia ceny roboczogodziny netto należało wziąć minimalne wynagrodzenie za pracę (wynoszące 2800 zł).

Przy czym w ramach opisu sposobu obliczenia ceny oferty Zamawiający był uprzejmy wymienić [w ppkt 5 pkt 3 rozdziału 25 SWZ] listę aktów prawnych regulujących obowiązkowe obciążenia płac, o które należy powiększyć stawkę roboczogodziny ustaloną w zgodzie z obowiązującymi przepisami o wynagrodzeniu minimalnym, aby uzyskać – jak to określił – cenę roboczogodziny netto.

Oczywiste jest, że tak wyliczona stawka (cena netto) roboczogodziny nie mogła obejmować kosztów pośrednich, gdyż zgodnie z § 1 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia rozumie się przez nie składnik kalkulacyjny wartości kosztorysowej, uwzględniającej nieujęte w kosztach bezpośrednich koszty zaliczane zgodnie z odrębnymi przepisami do kosztów uzyskania przychodów, w szczególności koszty ogólne budowy oraz koszty zarządu.

Zaznaczyć również należy, że z istoty rzeczy rozporządzenie służy ustaleniu wartości szacunkowej zamówienia, czyli wartości bez podatku od towarów i usług, a zatem również stawka roboczogodziny, o której mowa w tym rozporządzeniu, jest netto co w pełni koresponduje z określeniem jej przez Zamawiającego jako ceny roboczogodziny netto.

Jak wskazuje się w piśmiennictwie, koszty pośrednie są to koszty, które nie mogą być przypisane bezpośrednio do określonej roboty budowlanej. Wśród kosztów pośrednich wymienia się właśnie koszty prowadzenia całej budowy (koszty ogólne budowy) oraz koszty przedsiębiorstwa (koszty zarządu). Do kosztów ogólnych budowy można zakwalifikować wydatki związane z organizacją i obsługą procesów produkcyjnych na placu budowy, np. koszt urzędzenia lub likwidacji budowy, koszt ubezpieczenia budowy. Z kolei do kosztów zarządu zalicza się płace personelu administracyjnego, koszty biurowe, obsługę księgową i prawną itp. [por. Z. Kowalczyk, J. Zabielski, *Kosztorysowanie i normowanie w budownictwie podręcznik z płytą CD*, WSiP, 2009].

Reasumując, w ramach obowiązującego w tym postępowaniu o udzielenie zamówienia sposobu obliczenia ceny oferty należało w szczególności określić wysokość stawki roboczogodziny (ceny roboczogodziny netto) w wysokości uwzględniającej zarówno przepisy dotyczące minimalnego wynagrodzenia za pracę, jak i inne przepisy określające obowiązkowe obciążenia płac, co oznacza, że nie mogło to być mniej niż 20,10 zł

Tymczasem Przystępujący w toku postępowania odwoławczego wprost potwierdził, że określona przez niego w kosztorysach ofertowych na 18,50 zł stawka roboczogodziny nie uwzględnia obowiązkowych obciążeń płac wynikających z aktów prawnych, które zostały wymienione jako podlegające uwzględnieniu przy wyliczeniu ceny roboczogodziny netto. W tym stanie rzeczy podnoszone przez Przystępującego okoliczności i zgłaszane na ich potwierdzenie dowody mają dla tej sprawy tylko takie znaczenie, że potwierdzają niezastosowanie się przez niego do warunków tego zamówienia co do określenia ceny roboczogodziny netto.

Izba stwierdziła, że w tych okolicznościach zasadniczy zarzut odwołania jest zasadny.

Zgodnie z art. 226 ust. 1 pkt 5 ustawy pzp zamawiający odrzuca ofertę, jeżeli jej treść jest niezgodna z warunkami zamówienia. Przepis ten jest skorelowany z art. 218 ust. 2 pzp, który stanowi, że treść oferty musi być zgodna z wymaganiami zamawiającego określonymi w dokumentach zamówienia. Przy czym według definicji zawartej w art. 7 pkt 29 pzp przez warunki zamówienia należy rozumieć warunki, które dotyczą zamówienia lub postępowania o udzielenie zamówienia, wynikające w szczególności z opisu przedmiotu zamówienia, wymagań związanych z realizacją zamówienia, kryteriów oceny ofert, wymagań proceduralnych lub projektowanych postanowień umowy w sprawie zamówienia publicznego. Warunki zamówienia opisywane lub określane są w dokumentach zamówienia, przy czym z definicji zawartej w art. 7 pkt 3 pzp wynika, że w szczególności jest nim specyfikacja warunków zamówienia.

Powyższy przepis jest odpowiednikiem art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy pzp z 2004 r., który stanowił, że zamawiający odrzuca ofertę, jeżeli jej treść nie odpowiada treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Nie budzi wątpliwości, że na podstawie – zarówno obecnie obowiązującego, jak i poprzednio – przepisu odrzuceniu podlega oferta, której treść – rozumiana jako oświadczenie woli wykonawcy (zawartość merytoryczna oferty) – nie odpowiada warunkom zamówienia w odniesieniu do przedmiotu zamówienia lub sposobu jego realizacji. Innymi słowy niezgodność treści oferty z warunkami zamówienia polegająca na materialnej niezgodności zobowiązania wykonawcy wyrażonego w jego ofercie ze świadczeniem, którego zaoferowania wymagał zamawiający w dokumentach zamówienia.

Stąd Zamawiający ma obowiązek zweryfikować zawartość merytoryczną oferty, a więc zgodność oferowanych robót budowlanych, dostaw lub usług z wymaganiami określonymi w dokumentach zamówienia co do sposobu ich wykonania, oczekiwanego zakresu, ilości, jakości, warunków realizacji i innych elementów istotnych dla wykonania przedmiotu zamówienia w stopniu zaspokajającym oczekiwania i interesy zamawiającego.

W ustalonych powyżej okolicznościach sprawy zaistniała merytoryczna niezgodność treści oferty Przystępującego z treścią warunków zamówienia co do sposobu określenia i wysokości stawki roboczogodziny.

Należy zauważyć, że wbrew temu, co wydawało się Zamawiającemu i Przystępującemu, ich stanowisko nie znajduje oparcia w powoływanym przez nich wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 22 kwietnia 2021 r. sygn. akt XXIII Zs 20/21, który oddalił skargę na wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z 11 stycznia 2021 r. sygn. akt KIO 3304/20. Wręcz przeciwnie, gdy weźmie się pod uwagę istotne ustalenia faktyczne, okazuje się, że to właśnie określona przez tamtego zamawiającego treść warunków zamówienia zdeterminowała takie, a nie inne rozstrzygnięcie Izba ustaliła bowiem, co następuje: (...)

W postanowieniach SIWZ zamawiający nie przywołał wprost Rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym z dnia 18 maja 2004 r. (Dz.U. Nr 130, poz. 1389), w kontekście powoływanego przez odwołującego § 6 ust. 2 tego rozporządzenia, które odnosi się do kosztorysu inwestorskiego a nie kosztorysu ofertowego (wykonawcy), a tym bardziej w sytuacji treści wezwania dla wykonawcy sformułowanego w formularzu ofertowym „stawka roboczogodziny”).

W zaistniałej w sprawie sytuacji Izba przyjmuje jako „stawkę roboczogodziny” minimalną kwotę 15,3846 złotych/godzinę (15,38 zł/godz.), a nie 21,65 złotych/godzinę obejmującą również narzuty podstawowe i narzuty dodatkowe, które to narzuty wobec tak sformułowanych postanowień siwz w tym formularza ofertowego, mieli prawo wykonawcy wkałkulować w „wskaźnik narzutu kosztów pośrednich (naliczane do RiS) - (...) %”, wskaźnik narzutu kosztów zakupu (naliczane do M) %, wskaźnik narzutu zysku (naliczany do R+Kp i S+Kp) %”.

Reasumując stawka roboczogodziny podana w ofertach D. i ZUWiK w wysokości 17,00 zł/godz. jest zgodna z wymogiem minimalnej stawki roboczogodziny wyliczonej powyżej na poziomie 15,38 zł/godz., w kontekście treści formularza Oferty (stawka roboczogodziny).

Następnie Sąd Okręgowy w Warszawie w całości podzielił ustalenia faktyczne dokonane przez Krajową Izbę Odwoławczą, jak i wywody zawarte w uzasadnieniu wyroku Izby w zakresie prawidłowości stawki zastosowanej przez wykonawców, a tym samym braku podstaw do odrzucenia ich ofert.

Sąd w takich okolicznościach stwierdził, co następuje: (...)

Wyjaśnić należy, że zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2020 r., minimalna stawka godzinowa od 1 stycznia 2020 r. wynosiła 17 zł brutto, a minimalne wynagrodzenie za pracę 2.600 zł brutto. Biorąc pod uwagę średniomiesięczny godzinowy wymiar pracy w 2020 r. wynoszący 169 godzin, należy przyjąć, że w odniesieniu do stosunku pracy minimalne wynagrodzenie godzinowe kształtowało się na poziomie 15,38 zł brutto. Tymczasem stawka roboczogodziny zastosowana przez wykonawców(...) i(...) do ustalenia ceny ofertowej wynosiła 17 zł netto. W świetle powyższego słuszne było stanowisko Izby, że przyjęta przez tych wykonawców stawka była skalkulowana na poziomie przewyższającym minimalne wynagrodzenie godzinowe za pracę, a co za tym idzie ich oferty nie zawierały rażąco niskiej ceny.

Zaakcentowania przy tym wymaga, że nawet gdyby podzielić stanowisko skarżącego, co do konieczności podwyższenia obliczonej wyżej stawki minimalnej o narzuty wynikające z § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 18 maja 2004 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym (Dz.U. 2004 r. Nr 130, poz. 1389), tj. premie regulaminowe, płace dodatkowe (dodatki stażowe, inne dodatki regulaminowe), płace uzupełniające (wynagrodzenia za urlopy i inne płatne nieobecności, zasiłki chorobowe, odprawy emerytalne, nagrody jubileuszowe), obligatoryjne obciążenia płac, odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, to i tak stawki godzinowe wskazane przez tych wykonawców przekraczały próg stawki minimalnej, który przy uwzględnieniu tych narzutów wynosił 21,65 zł. Stawka roboczogodziny wskazana przez(...) oraz(...) na poziomie 17 zł, po ubruttowaniu o wyszczególnione w ofercie: wskaźnik narzutu kosztów pośrednich i narzutu zysku (liczone do R), wynosiła odpowiednio, w przypadku (...) 28,90 zł, a w przypadku (...) 28,39 zł. Oczywiście jest zatem, że przyjęte przy nich stawki zostały skalkulowane z uwzględnieniem stawki minimalnej i z całą pewnością przekraczały ustalony zgodnie z obowiązującymi przepisami próg minimalny.

W konsekwencji nieprawidłowe okazały się zarzuty dotyczące naruszenia art. 89 ust. 1 pkt 1, 2,4,6 ustawy dPZP, a także art. 90 ust. 3 ustawy dPZP, poprzez zaniechanie odrzucenia oferty tych wykonawców, gdyż wbrew zarzutom odwołującego wykonawcy ci przyjęli do ustalenia ceny koszty pracy na poziomie wyższym od minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie właściwych przepisów. Ich oferty były zatem zgodne zarówno z obowiązującymi przepisami, jak i postanowieniami SIWZ.

Skoro przy orzekaniu w powyższej sprawie istotne znaczenie miało, że z treści specyfikacji nie wynikało wymagane ustalenie wysokości stawki roboczogodziny z uwzględnieniem rozporządzenia, uzasadniony jest wniosek, że gdyby było odmiennie, czyli jak w niniejszej sprawie, organy orzekające stwierdziłyby zaistnienie niezgodności treści oferty z treścią merytorycznych warunków zamówienia określonych w specyfikacji.

Mając powyższe na uwadze, Izba stwierdziła, że naruszenie przez Zamawiającego art. 226 ust. 1 pkt 5 ustawy pzp miało wpływ na wynik prowadzonego przez niego postępowania o udzielenie zamówienia – wobec czego – działając na podstawie art. 554 ust. 1 pkt 1, ust. 2 i ust. 3 pkt 1 lit. a oraz b ustawy pzp – orzekła, jak w pkt 1. sentencji.

O kosztach postępowania odwoławczego w tej sprawie, na które złożył się uiszczony wpis od odwołania oraz koszty zastępstwa przez Izbą Odwoławczą (potwierdzone złożonym do zamknięcia rozprawy rachunkiem) i koszt

opłaty od pełnomocnictwa, orzeczono – w pkt 2. sentencji – stosownie do jej wyniku na podstawie art. 557 nowej ustawy pzp w zw. z § 5 pkt 1 i 2 lit. a, b, d rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie szczegółowych rodzajów kosztów postępowania odwoławczego, ich rozliczania oraz wysokości i sposobu pobierania wpisu od odwołania (Dz. U. poz. 2437) – obciążając nimi Zamawiającego.